

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยครอบคลุมสาระสำคัญเกี่ยวกับสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ซึ่งจะแยกกล่าวตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัยครอบคลุมสาระสำคัญเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์ สมมติฐานการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการวิจัย ตามลำดับดังนี้

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 4 ประการดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับสภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้งบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2. เพื่อศึกษาระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้ง 2 บทบาทต่อไปนี้ คือ

2.1 บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

- ด้านให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล
- ด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับ

งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

- ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหาร

ส่วนตำบล

2.2 บทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

- ด้านการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ด้านการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงิน

3. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้งบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และบทบาทคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง การเข้าดำรงตำแหน่ง ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล และเจตคติต่อการปฏิบัติงาน

4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้งบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และบทบาทคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ 3 ประการ คือ

1. สภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และบทบาทคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับน้อย
2. ปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้งบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และบทบาทคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับมาก
3. สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล การเข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล และเจตคติต่อการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) ได้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาจำนวน 419 คน ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 232 คน และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 187 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีทั้งหมด 2 ชุด ซึ่งชุดที่ 1 สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา และชุดที่ 2 สำหรับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา แต่ละชุดประกอบด้วย 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
- ตอนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
- ตอนที่ 3 แบบวัดเจตคติต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากสำนักงานเลขาธิการคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ถึงประธานองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และผู้อำนวยการการศึกษาแห่งประเทศไทยจังหวัดสงขลา เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้พลศึกษาอาสาพัฒนาการศึกษา ที่ปฏิบัติงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รับฟังคำแนะนำในเรื่องวิธีการสัมภาษณ์และการเก็บข้อมูลตามแบบสอบถาม ทำการสัมภาษณ์และเก็บ

รวบรวมข้อมูล นำแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย เมื่อได้รับแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์และประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Sciences/Personal Computer Plus) ดังนี้

1. แจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
3. หาค่าการทดสอบที (t-test) และหาค่าทดสอบเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
4. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ หลังจากพบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนโดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method)
5. วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ปรากฏผลดังนี้
 - 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35 – 50 ปี ร้อยละ 63.44 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 44.93 รองลงมา ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 35.68 เคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล และไม่เคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบลใกล้เคียงกัน ร้อยละ 52.86 และร้อยละ 47.14 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการเลือกตั้ง ร้อยละ 82.38 และมีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลทั้งในระดับปานกลางและสูง ร้อยละ 49.78 และร้อยละ 49.34 ตามลำดับ
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35 – 50 ปี ร้อยละ 62.09 มีการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาหรือเทียบ

เท่าร้อยละ 42.86 และร้อยละ 39.56 ตามลำดับ เคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล และไม่เคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบลใกล้เคียงกัน ร้อยละ 51.10 และร้อยละ 48.90 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการเลือกตั้ง ร้อยละ 72.53 มีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลางและมาก ร้อยละ 54.95 และ 43.96 ตามลำดับ และส่วนใหญ่มีเจตคติต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลาง ร้อยละ 62.09

2. สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้งบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลางทั้งภาพรวมและรายด้าน

3. ปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้งบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล อยู่ในระดับปานกลางทั้งภาพรวมและรายด้าน

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้งบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและบทบาทคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล การเข้าดำรงตำแหน่งในสภาตำบล ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล และเจตคติต่อการปฏิบัติงานปรากฏผลดังนี้

4.1 อายุ

4.1.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่มีอายุต่างกันมีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุ 35-50 ปี มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านมากกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.1.2 คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.2 ระดับการศึกษา

4.2.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน กล่าวคือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า มี

ปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวม และด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และด้านควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สูงกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่มีระดับการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทด้านให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล สูงกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2.2 คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.3 ประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่มีประสิทธิภาพในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.4 การเข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล

4.4.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่เข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.4.2 คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่เข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่เข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทมากกว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่เข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการเลือกตั้ง

4.5 ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

4.5.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่มีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.5.2 คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดย

ภาพรวมและด้านบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่มีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทด้านการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่มีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลปานกลางและมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.6 เจตคติต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่มีเจตคติต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ทั้งบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและบทบาทคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

5.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา

5.1.1 ด้านให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ขาดความรู้ในการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล มีการหาผลประโยชน์จากโครงการต่าง ๆ ก่อนให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลและอิทธิพลของผู้นำในท้องถิ่นมีส่วนในการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหที่สำคัญ ได้แก่ ควรจัดฝึกอบรมให้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทุกด้านและสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง

5.1.2 ด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบลและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาสูงสุด ได้แก่ เกิดความขัดแย้งหรือไม่ลงรอยกันในฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพิจารณางบประมาณโครงการต่าง ๆ และมีการเจรจาต่อรองในการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปี ทำให้งบประมาณโครงการต่าง ๆ มีลักษณะเป็น “เบี้ยหัวแตก” สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหา ได้แก่ ควรจัดฝึกอบรมให้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องการพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับ

5.1.3 ด้านการควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาสูงสุด ได้แก่ บทบาทของฝ่ายสภา

องค์การบริหารส่วนตำบลยังดีกว่าฝ่ายคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เปิดโอกาสให้รับรู้การปฏิบัติงาน สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหที่สำคัญ ได้แก่ ควรมีการจัดฝึกอบรมให้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเรื่องเกี่ยวกับการควบคุมการปฏิบัติงานพร้อมกับทัศนศึกษาดูงาน และควรแก้ไขพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดคุณสมบัติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการศึกษา ต้องไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า

5.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา

5.2.1 ด้านบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาสูงสุด ได้แก่ ขาดความรู้ความสามารถในการคิดและวางแผนพัฒนางานที่รับผิดชอบ เกิดความขัดแย้งหรือไม่ลงรอยกันในฝ่ายคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล และฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพยายามเข้ามามีบทบาทในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากมีผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมให้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในเรื่องเกี่ยวกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และควรมีการจัดเวทีสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงานได้

5.2.2 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหาสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ งบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรมาให้ไม่เพียงพอ ไม่มีการจัดเตรียมและเก็บข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาตำบล และเกิดความสับสนในการจัดทำแผนพัฒนาว่าจะยึดแผนใด ระหว่างแผนพัฒนาตำบลกับแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับแนวทางแก้ไขปัญหาคือ ควรจัดให้มีการฝึกอบรมในเรื่องเกี่ยวกับความรู้และความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้มากยิ่งขึ้น และรัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้ไม่น้อยให้มากขึ้น และจัดเตรียมและเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล และงบประมาณรายจ่ายประจำปี รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของแผนพัฒนาตำบล

5.2.3 ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงิน ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง สาเหตุของปัญหา ได้แก่ ไม่มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล มีความล่าช้าในการรายงานผลการปฏิบัติงานและการ

ใช้จ่ายเงิน ได้แก่ ควรมีการติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาตำบลให้มากขึ้นและควรจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยได้อภิปรายตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ซึ่งมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา

จากผลการวิจัย พบว่า สภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

1.1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมสูงขึ้น อันได้แก่ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไป ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล มีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลและเจตคติต่อการปฏิบัติงานองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับปานกลางขึ้นไป ดังรายละเอียดต่อไปนี้คือ

1.1.1 ระดับการศึกษา จากการศึกษารายละเอียดของกองวิจัยและประเมินผล กรรมการพัฒนาชุมชน (อ้างถึงใน สุรเกียรติ วิฑูรย์, 2539 : 93) พบว่า กรรมการสภาตำบลส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับการศึกษาตอนต้น ไม่ชำนาญในด้านหนังสือ และการที่กรรมการสภาตำบลมีการศึกษาต่ำจะทำให้การบริหารการพัฒนาชนบทของสภาตำบลไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ตรงข้ามกับกรรมการสภาตำบลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า จะทำให้สภาตำบลสามารถดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้ดีกว่า และจากผลการวิจัยนี้พบว่าทั้งสมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นขึ้นไปถึงร้อยละ 64.32 และ 57.14 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.1.2 ประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล จากผลการศึกษาของ เกรียงศักดิ์ เขียวยิ่ง (อ้างถึงใน สุรเกียรติ วิฑูรย์, 2539 : 96) พบว่า กรรมการสภาตำบลที่เคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล มีความสามารถในการบริหารงานพัฒนาสภาตำบลได้ดีกว่ากรรมการสภาตำบลที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง และจากผลการวิจัยนี้

พบว่า ทั้งสมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ในสภาตำบลถึงร้อยละ 52.86 และ 51.10 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.1.3 ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล จากผลการศึกษาของ จักริน อุทัยสง (2540 : 148) ในเรื่องการปรับปรุงโครงสร้างองค์การเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับต่ำ จึงเป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และจากผลการวิจัยนี้พบว่า ทั้งสมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มสูงขึ้น ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.1.4 เจตคติต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จากแนวคิดของ สุรเชษฐ์ ชีระมณี (2534 : 54) ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีระดับเจตคติสูงจะเป็นผู้ที่รักงานและมีเจตคติที่ดีต่องานอันจะทำให้งานนั้นเกิดผลดี และจากผลการวิจัยนี้พบว่า ทั้งสมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่มีเจตคติอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปถึงร้อยละ 99.12 และ 98.91 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงาน ย่อมส่งผลให้การปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นคุณลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่านี้ จึงส่งผลให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง (สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2538 : บทคัดย่อ)

1.2 ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เช่น สำนักส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้รับความหมายให้จัดการฝึกอบรมให้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล การวิเคราะห์สังคม ชุมชน เศรษฐกิจและการเมือง การบริหารแผนงานและโครงการ การบริหารจัดการ การจัดทำงบประมาณและการประเมินผล การประชาสัมพันธ์และศิลปการพูด (สุพจน์ โกวิทยาและคณะ, 2541:3) นอกจากนี้ องค์การพัฒนาเอกชนยังได้ฝึกอบรมในเรื่องการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง การจัดทำแผนพัฒนาตำบลโดยผ่านเวทีประชาคม เป็นต้น (สัมพันธ์ เตชะอริกและคณะ, 2541 : บทนำ)

1.3 ถูกผลักดันจากองค์กรประชาชน ให้เร่งแก้ไขปัญหาที่กำลังประสบอยู่ในชีวิตประจำวัน อันได้แก่ ปัญหาการว่างงาน โรคเอดส์ ยาเสพติด การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรม อันได้แก่ การตั้งบ่อนการพนันเถื่อน การตั้งโต๊ะสนุกเกอร์เถื่อนในหมู่บ้าน เป็นต้น (สัมพันธ์ เตชะอริกและคณะ, 2541 : 99)

1.4 ต้องการสร้างผลงานเพื่อสร้างฐานเสียงให้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในสมัยหน้า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน (นรนิติ เศรษฐบุตรและคณะ, 2541 : 91)

สาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา มีสภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับการศึกษาของกรมการปกครอง กองวิชาการและแผนงาน และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, สถาบันดำรงราชานุภาพ (2538 : บทคัดย่อ) สุรเชษฐ์ มีไมตรีจิตต์ (2540 : บทคัดย่อ) นันทภพ เอื้ออารี (2539 : 84) และกชกร รักษาสรณ์ (2541 : 65) ที่ได้พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีระดับความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ อธิประเสริฐกุล (2539 : บทคัดย่อ) สูดเขตต์ เข้มไท (2540 : 110) ชัยรัตน์ พัฒนาเจริญและคณะ (2540 : บทคัดย่อ) ได้พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถดำเนินงานเกี่ยวกับสาธารณสุขได้ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังได้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของเพลงพิน มั่นอยู่ (2540 : 89) และกอแก้ว แสงสีคำ (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

แต่ได้ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของอาทร คุระวรรณ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเปรียบเทียบกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก และผลงานวิจัยของอัจฉริยา ชูวงศ์เลิศ (2540 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาในเรื่องความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามกฎหมายอยู่ในระดับน้อย

2. ปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา

จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

2.1 เกิดความขัดแย้งในองค์การเนื่องจากสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลมีการช่วยเหลือกันในหมู่พรรคพวกและการอุปถัมภ์กันภายในกลุ่ม เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากองค์การบริหารส่วนตำบลในทางที่ไม่ถูกต้อง (นพดล บุญมา, 2541 : บทคัดย่อ) ส่งผลให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความตั้งใจจริงในการปฏิบัติงาน มีความเก็บกดอยู่ในใจโดยไม่สามารถที่จะแสดงออกมาได้ ปัญหาในการปฏิบัติงานจึงถูกมองว่าอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งนักจิตวิทยาซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, อ้างถึงใน กรองแก้ว อยู่สุข, 2542 : 40-41) ได้กล่าวว่า คนที่มีความเก็บกดอยู่ในใจโดยมิได้แสดงออกมา บุคลิกภาพที่แสดงออกมาจึงไม่ใช่บุคลิกภาพที่แท้จริง การขัดแย้งระหว่างบุคคลจึงเกิดขึ้นได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสรวง สุทธิเลิศอรุณ (2522 : 187) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งคือ ผลประโยชน์ การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ขัดแย้งจะรุนแรงหรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับความสามารถบังคับอารมณ์เพื่อกล่อมเกลาคิดใจในส่วนของ Super ego และช่วยบังคับการแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่เหมาะสม แต่ถ้าบุคคลไม่สามารถบังคับอารมณ์ได้ การแสดงออกซึ่งอารมณ์โกรธหรือเกลียดอย่างรุนแรงจะเป็นผลสืบเนื่องอันจะก่อให้เกิดความขัดแย้งที่รุนแรง ดังจะเห็นได้จากเหตุการณ์การยิงกันจนเสียชีวิตของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลปากแตร อำเภอรโนด จังหวัดสงขลา (มดิชนรายวัน, 2544 : 2) ย่อมแสดงให้เห็นว่า ปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาอยู่ในระดับมาก

2.2 การปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น ปลัดอำเภอ พัฒนาการ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และครูในตำบล เนื่องจากการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในระยะเริ่มแรกมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามาช่วยเหลือทำหน้าที่หัวหน้าสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการคลังและหัวหน้าส่วนโยธา ปัญหาส่วนหนึ่งจึงได้รับการช่วยเหลือ การปฏิบัติงานจึงมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ปัจจุบันหลังจากได้มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยระเบียบพนักงานส่วนตำบล พ.ศ. 2539 มีผลทำให้พนักงานส่วนตำบลในองค์การบริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติงานด้วยตนเอง การปฏิบัติงานจึงต้องปฏิบัติด้วยตนเอง เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เข้ามาช่วยเหลือจึงต้องกลับไปปฏิบัติงานต้นสังกัดเดิม จึงคาดว่า การปฏิบัติงานมีปัญหาในระดับมากเช่นเดิม (นพดล บุญมา, 2541 : บทคัดย่อ)

สาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลามีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับการศึกษา

ของพงษ์พันธ์ พรหมประภัศร (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของพนักงานส่วนตำบลเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าปัญหาในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลการศึกษาของสุดเขตต์ เข้มโท (2540 : 107) ที่ได้ศึกษาในเรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข พบว่า ปัญหาในการนำกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขมาบังคับใช้ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ผลการศึกษาของอาทร คุระวรรณ (2539 : บทคัดย่อ) กรมการปกครอง กองวิชาการและแผนงาน และสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, สถาบันดำรงราชานุภาพ (2538 : บทคัดย่อ) สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท (2540 : 71) สัมพันธ์ เตชะอธิกและคณะ (2541 : 113-121) ได้ค้นพบปัญหาในการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านการจัดโครงสร้างและระบบงาน เช่น สมาชิกสภาไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับระบบงานสารบรรณ เกิดความขัดแย้งในองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารงานบุคคล เช่น ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ขาดความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบริหารการคลังและงบประมาณ ได้แก่ การจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายล่าช้าเนื่องจากไม่เข้าใจในกระบวนการจัดทำ ไม่ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาตำบล การจัดสรรงบประมาณมีลักษณะเป็นเบี้ยหัวแตก และด้านการบริหารพัสดุ ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้างยังไม่ถูกต้องตามระเบียบกฎหมายเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจและเจตนาของผู้ปฏิบัติเอง และมีการอาศัยช่องว่างของกฎหมายเข้าไปมีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์การบริหารส่วนตำบล

แต่ได้ขัดแย้งกับงานวิจัยของนพดล บุญมา (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาในเรื่องปัญหาการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การบริหารงานคลังของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีปัญหาอยู่ในระดับมาก โดยเป็นปัญหาอันเกิดจากตัวบุคคลคือ คณะกรรมการบริหาร ข้าราชการหรือบุคลากรภายในองค์การบริหารส่วนตำบล และปัญหาอันมีสาเหตุมาจากนโยบายและกฎระเบียบต่าง ๆ ของรัฐ โดยที่ปัญหาของการบริหารการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลหลัก ๆ นั้นเกิดมาจากการขาดความพร้อมในด้านการศึกษาอบรมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และกฎระเบียบของทางราชการมีความยุ่งยากในการปฏิบัติจริง ผลการศึกษาของอัจฉริยา ชูวงศ์เลิศ (2540 : บทคัดย่อ) ในเรื่อง ความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติงานตามภารกิจหน้าที่ที่มีปัญหาอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. ผลการเปรียบเทียบปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาตามตัวแปรดังนี้

3.1 อายุ

3.1.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาท โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุ 35-50 ปี มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาท โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านสูงกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุมากกว่า 50 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

3.1.1.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ส่วนใหญ่มีประสบการณ์จากการทำงานในสภาตำบลมาก่อน ทำให้มีความเข้าใจในระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

3.1.1.2 สังคมและวัฒนธรรมในภาคใต้ยังมีการเคารพในระบบอาวุโส การแสดงออกของผู้ที่มีอายุน้อยจึงไม่ได้รับการยอมรับเมื่อเทียบกับผู้ที่อาวุโสกว่า การปฏิบัติงานของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุน้อยกว่าจึงมีปัญหาและอุปสรรคมากกว่า (กชกร รักษาสรณ์, 2541 : 70)

สาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของนพพร วีระกุล (2541 : บทคัดย่อ) ในเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ พบว่า อายุที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของแพทยา แก้วพวง (2533 : บทคัดย่อ) ในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง พบว่า อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานท้องถิ่น และผลงานวิจัยของประทีป จงสืบธรรม (อ้างถึงใน นรนิติ เศรษฐบุตร, 2541 : 21) ได้ศึกษาบทบาทความเป็นผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านสตรีทั่วประเทศ พบว่า กำนันและผู้ใหญ่บ้านสตรีที่มีอายุต่างกันมีบทบาทความเป็นผู้นำแตกต่างกัน และผลงานวิจัยของนาถเจลิย ยังนันท์วัฒนา (2531 : 93) ที่ได้ศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาสตรีระดับตำบล (กพสศ.)

พบว่า กพสศ. ที่มีอายุมากมีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้ดีกว่า กพสศ. ที่มีอายุน้อย ซึ่งได้สอดคล้องกับแนวคิดของ ไมลเบรithและโกเอล (Mibrath and Goel, อ้างถึงใน คำรงค์คี สุริโย, 2540 : 51) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคนจะเพิ่มขึ้นตามช่วงอายุ และผลงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542 : 91) ได้ศึกษาในเรื่องการรับรู้บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการพัฒนาสาธารณสุขในจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ที่มีอายุสูงมีการพัฒนาสาธารณสุขมากกว่าผู้ที่มีอายุต่ำกว่า

แต่ได้ขัดแย้งกับผลงานวิจัยของปรัชญา ศรีภา (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

3.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาท โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความแตกต่างของอายุไม่ได้เป็นปัจจัยที่กำหนดความสามารถของการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยเฉพาะในปัจจุบันได้มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งทำหน้าที่ในการบริหารงาน โดยส่งเสริมสนับสนุนเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้กับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคน ดังนั้นคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีความพร้อมในการปฏิบัติงานเท่ากัน อายุจึงไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับการศึกษาของกษกร อนุชา (2540 : 55) ในเรื่องการศึกษาสำรวจความรู้ด้านวัสดุศาสตร์และทัศนคติที่มีต่อการจำแนกประเภทขยะก่อนทิ้งของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัันมีทัศนคติต่อการจำแนกประเภทขยะก่อนทิ้งไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของกอแก้ว แสงสีคำ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาในเรื่องบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัน มีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของเพลงพิณ มั่นอยู่ (2540 : 90) ในเรื่องความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดพะเยา พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่างกัันมีความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของสุรินทร์ หลักแหลม (2534 : 96) ได้ศึกษา

ในเรื่องความรู้ความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมของสมาชิกสภาเขตในกรุงเทพมหานคร พบว่า สมาชิกสภาเขตที่มีอายุแตกต่างกันมีความรู้ความตระหนักและการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ผลงานวิจัยของ กชกร รักษาสรณ์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีอายุต่างกันมีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3.2 ระดับการศึกษา

3.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน กล่าวคือ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่ามีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวม และด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ด้านควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มากกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 นอกจากนี้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษานุปริญญาหรือเทียบเท่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทด้านให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลมากกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ดังนั้นผลการวิจัยจึงสรุปได้ว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษามีปัญหาบ่อยกว่าระดับการศึกษาอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

3.2.1.1 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีลักษณะการปฏิบัติงานที่ขาดความเชื่อมั่นและไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เนื่องจากตนมีระดับการศึกษาต่ำ นอกจากนี้เพื่อให้ตนได้รับการยอมรับในองค์การบริหารส่วนตำบล การปฏิบัติงานจึงต้องคล้อยตามคำแนะนำของผู้นำในองค์การบริหารส่วนตำบล งานที่ได้ปฏิบัติจึงรู้สึกว่าคุณเองไม่มีปัญหาหรือมีปัญหาน้อย (โกศีย์ วงศ์อนันต์นนท์, 2539 : 96)

3.2.1.2 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีอายุมากมีประสบการณ์ในการทำงานสูงจึงส่งผลให้การทำงานมีปัญหาน้อย และจากผลการวิจัยนี้พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีจำนวน 81 คน ในจำนวนนี้มีอายุ 35 ปีขึ้นไปจำนวน 61 คน

สาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและ

รายด้านทุกด้านแตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของโกศัย วงศ์อนันต์นันท์ (2539 : 96) ในเรื่องความคิดเห็นของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อระบบการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดจันทบุรี พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานมากกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษา และผลการศึกษาของปรัชญา ศรีภา (2540 : 19) ในเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาหมู่บ้าน ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน และผลงานวิจัยของอาทร คุระวรรณ (2539 : บทคัดย่อ) ในเรื่องบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเปรียบเทียบกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ผลงานวิจัยของรัชญา อาจหาญ (2540 : บทคัดย่อ) ในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า สมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองแตกต่างกัน

3.2.2 จากผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีคุณสมบัติในการปฏิบัติงานเท่าเทียมกัน เช่น คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่ำแต่มีประสบการณ์การทำงานในตำบลหมู่บ้านมาก มีโอกาสได้เรียนรู้และมีความเข้าใจในระบบขั้นตอนในวิธีการทำงานซึ่งเป็นส่วนเสริมความคล่องตัวในการทำงาน สำหรับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาสูง การเรียนรู้กฎหมาย ระเบียบขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติงานจึงเป็นไปได้ง่าย ส่งผลให้ระดับการศึกษาต่างกันมีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน (สุดเขตต์ เข้มไท, 2540 : 180)

จากผลงานวิจัยได้สอดคล้องกับการศึกษาของสุรเชษฐ์ มีไมตรีจิตต์ (2540 : 76) เรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า กรรมการบริหารที่มีการศึกษาในระดับที่แตกต่างกัน มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของอิสสระ สมชัย (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาในเรื่องบทบาทของคณะกรรมการ

บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการวางแผนพัฒนาตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเดชอุดมและ อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ระดับการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีผลต่อบทบาทในการวางแผนพัฒนาตำบล ผลงานวิจัยของเอกราช มณีกรณ์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาในเรื่องประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้งานวิจัยของชม สุขวิไล (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาในเรื่องความสามารถในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดสงขลา พบว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล งานวิจัยของกชกร รักษาสรณ์ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาในเรื่องการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของกอแก้ว แสงสีคำ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาในเรื่องบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

3.3 ประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่มีประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังนี้

3.3.1 การปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องขึ้นอยู่กับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นจึงทำให้การปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

3.3.2 การปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือดูแลอยู่เสมอ

3.3.3 สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเคยชินกับการปฏิบัติงานแบบง่าย ๆ อาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวมากกว่าระเบียบแบบแผน ไม่มีรูปแบบในการปฏิบัติงานที่เป็นทางการ ดังนั้นประสพการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบลจึงไม่มีความสำคัญมากนัก

(สุรเชษฐ์ มีไม่ตรีจิตต์, 2540 : 78)

สาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับการศึกษาของอิสสระ สมชัย (2540 : บทคัดย่อ) เรื่องบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการวางแผนพัฒนาตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเดชอุดมและอำเภอลือรินทร จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีบทบาทต่อการวางแผนพัฒนาตำบลไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของพรเพ็ญ กาญจนมณี (2541 : 66) ที่ได้ศึกษาบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสงขลา พบว่า กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสงขลาที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบลต่างกัน มีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ผลงานวิจัยของสุรเชษฐ์ มีไมตรีจิตต์ (2540 : 77) ในเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกรรมการบริหารส่วนตำบลศึกษากรณีอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า กรรมการบริหารที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล และไม่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบลจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของกอแก้ว แสงสีคำ (บทคัดย่อ : 2541) ได้ศึกษาบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกรณีศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบลต่างกัน มีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน

แต่ผลงานวิจัยนี้ได้ขัดแย้งกับผลการศึกษาของ สุกเขตต์ เข้มโท (2540 : 105) ในเรื่องอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบลมีการปฏิบัติงานได้ดีกว่ากลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งในสภาตำบล และผลงานวิจัยของสมพงษ์ ภูารานูท (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาในเรื่อง บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ทั้งสมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการทำงานสามารถบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดีกว่าสมาชิกสภาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน

3.4 การเข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบล

3.4.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่เข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรต่าง ๆ และได้รับการปฐมนิเทศก่อนการปฏิบัติงาน จึงทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีการเข้าดำรงตำแหน่งโดยตำแหน่งและโดยการเลือกตั้งมีปัญหาในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

ผลงานวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของประสพสุข ดิอินทร์ (2531 : บทคัดย่อ) ในเรื่องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในภาคเหนือ พบว่า การเข้าดำรงตำแหน่งในสภาตำบลไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในภาคเหนือ และงานวิจัยของอาทร คุระวรรณ (2539 : บทคัดย่อ) ในเรื่องบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเปรียบเทียบกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า การเข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลที่แตกต่างกันไม่มีความสัมพันธ์กับบทบาทของสมาชิกในการพัฒนาท้องถิ่น งานวิจัยของสมพงษ์ ภูราณูท (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาในเรื่องบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดมุกดาหาร พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่เข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน มีบทบาทในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้งานวิจัยของนพพร วีระกุล (2541 : บทคัดย่อ) ในเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ พบว่า การเข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน

3.4.2 จากการวิจัยพบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่เข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและด้านการจัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปีแตกต่างกัน กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทมากกว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการเลือกตั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องมาจากคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่เข้าดำรงตำแหน่งโดยตำแหน่ง เคยดำรงตำแหน่งเป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้านมาก่อน จะพยายามรักษาอำนาจอิทธิพลของตนไว้

ไม่ว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโดยการเลือกตั้งจะทำอะไรต้องได้รับการยอมรับและเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารโดยตำแหน่งก่อนเสมอ ส่งผลให้คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่เข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทแตกต่างกัน

ผลงานวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของจารุพรรณ สุดาวงษ์ (2539 : 54) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาชนบท ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการเข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีบทบาทในการพัฒนาชนบทแตกต่างกัน และงานวิจัยของเริงศักดิ์ ส่งสุข (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่าการเข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น

แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสุรเชษฐ์ มิไตรีจิตต์ (2540 : 78) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีการเข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันมีความสามารถในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของกชกร รักษาธรรม (2541 : บทคัดย่อ) ในเรื่องการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีการเข้าดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

3.5 ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล

3.5.1 จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของสมพงษ์ ภูราณูท (2541 : บทคัดย่อ) ในเรื่องบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีผลต่อบทบาทในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล และผลงานวิจัยของ นพพร วีระกุล (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ผลงานวิจัยของอาทร คุระวรรณ (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาในเรื่องบทบาทสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเปรียบเทียบกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลใน 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เป็นปัจจัยสำคัญต่อบทบาทของสมาชิกในการพัฒนาท้องถิ่น

แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมบูรณ์ ใจเย็น (2539 : บทคัดย่อ) ในเรื่องความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่และปัญหาของสภาตำบล ศึกษากรณีกรมการสภาตำบลจังหวัดสระบุรี พบว่าความรู้เกี่ยวกับสภาตำบลเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงาน

3.5.2 จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและด้านบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารที่มีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและด้านการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่าคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมากและปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่ำ ย่อมมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่ำ เนื่องจากไม่เข้าใจในระเบียบข้อปฏิบัติเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล จึงทำให้การปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและด้านการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลมีปัญหาสูงกว่าคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมากและปานกลาง

ผลงานวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของอัจฉริยา ชูวงศ์เลิศ (2540 : บทคัดย่อ) ในเรื่องความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ตามกฎหมาย กรณีศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า ความสามารถขององค์การบริหารส่วนตำบลขึ้น

อยู่กับความรู้ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และผลงานวิจัยของเริงศักดิ์ ส่งสุข (2539 : บทคัดย่อ) ในเรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นคือ ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล นอกจากนี้ผลงานวิจัยของแพทยา แก้วพวง (2531 : บทคัดย่อ) ในเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง พบว่า กรรมการหมู่บ้านที่มีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมาก จะมีส่วนร่วมในการบริหารงานพัฒนาท้องถิ่นมากกว่ากรรมการหมู่บ้านที่มีความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลน้อย

แต่ไม่สอดคล้องกับผลงานวิจัยของกอแก้ว แสงสีคำ (2541 : บทคัดย่อ) ในเรื่องบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติต่างกัน มีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน และผลการศึกษาของเอกราช มณีภรณ์ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษากรณีจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

3.6 เจตคติต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

จากผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา ที่มีเจตคติต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล ขึ้นอยู่กับความรู้ความชำนาญการในเรื่องเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล

(นพดล บุญมา, 2541 : บทคัดย่อ) ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลยังประสบกับปัญหาเหล่านี้ หมายความว่าเจตคติจะดีหรือไม่ดีย่อมไม่มีผลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทมากนัก

ผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับผลการศึกษาของนิตยา ธนปราชญ์เป็รื่อง (2540 : บทคัดย่อ) ในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า เจตคติของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตไม่มีผลต่อความต้องการเป็นสมาชิกกลุ่ม และงานวิจัยของอรอนงค์ ศิริโชติ (2541 : 93) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้บริการดูแลหลังคลอดของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขระดับตำบลเขต 12 พบว่า เจตคติไม่มีความสัมพันธ์กับผล

การให้บริการดูแลหลังคลอด สำหรับผลงานวิจัยของกอแก้ว แสงสีคำ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาในเรื่อง บทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา พบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีเจตคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน มีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้จูรีพร อึ้งเจริญวัฒนา (2524 : 6 อ้างถึงใน อารยา วัฒนากิจ, 2526 : 98) ในเรื่องความรู้และทัศนคติของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าสมาชิกมีทัศนคติต่อสหกรณ์ไม่แตกต่างกัน และผลงานวิจัยของประยูรท์ โชชัย (2537 : 133) ศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทในจังหวัดปัตตานี พบว่า เจตคติไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ผลงานวิจัยของสันทัด ณ นคร (2540 : บทคัดย่อ) ในเรื่องเจตคติของชาวไทยมุสลิมในตำบลกรงปินัง กิ่งอำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา ต่อการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ชาวไทยมุสลิมมีเจตคติต่อการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่แตกต่างกัน

แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรพินท์ สุทธิพันธ์ (2533 : บทคัดย่อ) ในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนรายได้ พบว่า สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีทัศนคติแตกต่างกันมีส่วนร่วมในกิจกรรมแตกต่างกัน และผลงานวิจัยของสำราญ จิตมาณะ (2537 : บทคัดย่อ) ในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำสตรีในการพัฒนาชุมชน พบว่า เจตคติมีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้นำสตรีในการพัฒนาชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ผลที่ได้รับจากการวิจัยเรื่อง สภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา มีประโยชน์ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้ทราบ สภาพ ปัญหา แนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีประเด็นที่สำคัญไว้ 2 ลักษณะ คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1.1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีสภาพการปฏิบัติงานน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล ฉะนั้นหน่วยงานภาครัฐควรมีมาตรการป้องกันอิทธิพลของผู้นำในท้องถิ่นที่มีส่วนสำคัญในการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล และควรยกเลิกบทบัญญัติข้อยกเว้นที่ขัดต่อหลักความเสมอภาคในมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ที่ให้สิทธิ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน หรือสารวัตรกำนัน สมักรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยไม่ต้องลาออกไปจนถึง พ.ศ. 2546 เพราะเป็นการขัดต่อความเสมอภาคซึ่งรัฐธรรมนูญกำหนดให้ประชาชนทุกคนมีความเสมอภาคกันในทางกฎหมาย และยังเป็น การป้องกันการตั้งสมมติอิทธิพลของผู้นำในท้องถิ่นอีกด้วย นอกจากนี้ควรร่วมมือกับสถาบันการศึกษาและองค์การพัฒนาเอกชนจัดฝึกอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานทุกด้านและสามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้เกิดความมั่นใจในการให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล

1.1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านพิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ฉะนั้น กรมการปกครองกองราชการส่วนตำบลควรมีการจัดฝึกอบรมสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้เกี่ยวกับวิธีการจัดทำงบประมาณ ที่มาของรายได้ภาษีอากร ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ทั้งนี้เพื่อให้ประมาณการรายรับแต่ละปีผิดพลาดน้อยที่สุดและโครงการต่าง ๆ ที่จัดสรรงบประมาณมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาตำบลที่มีการจัดทำตามลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อแก้ไขปัญหาสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อรองกันในการจัดสรรงบประมาณ โครงการกระจายไปแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งมีลักษณะเป็นเบี้ยหัวแตก และประการสำคัญปัญหาเรื่องการใช้เงินไม่โปร่งใส ควรมีการจัดตั้งองค์กรควบคุมหรือองค์กรกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลที่ประกอบด้วยทุกภาคส่วน ได้แก่ นายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน องค์กรประชาชนในตำบล ให้เป็นผู้มีหน้าที่ตรวจสอบการ

เงินขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมายข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องเปิดเผยไม่ว่าเรื่องแผนงาน โครงการ และงบประมาณรายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ เมื่อพบการทุจริตประชาชนสามารถใช้ คุลยพินิจที่จะดำเนินการต่อไปได้ เช่น ร้องเรียนต่อองค์กรกำกับดูแล หรือผู้ตรวจการส่วนท้องถิ่น และสุดท้ายอาจใช้มาตรการเด็ดขาดร้องขอให้มีการถอดถอนออกจากตำแหน่ง

1.1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลาที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุ 35 – 50 ปี มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทมากกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุมากกว่า 50 ปี และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าและอนุปริญญาหรือเทียบเท่า มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทมากกว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา ฉะนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลควรร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน หาวิธีการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยการจัดฝึกอบรมให้แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุต่ำกว่า 35 ปี และอายุ 35 – 50 ปี รวมทั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าและอนุปริญญาหรือเทียบเท่าให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มรูปแบบ และให้เกิดความผิดพลาดน้อยที่สุด นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษา และเพิ่มเติมความรู้ที่จะใช้ในการปฏิบัติงาน

1.2 ข้อเสนอแนะสำหรับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

1.2.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีสภาพการปฏิบัติงานน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลนอกจากนี้ยังพบว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารน้อย มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามบทบาทโดยภาพรวมและด้านการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่า คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลมาก ฉะนั้น ในการบริหารกิจการด้านพัฒนาเศรษฐกิจ กรมการปกครองควรประสานงานกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการคลัง กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงพาณิชย์ หรือสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐ และเอกชน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้กับคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกี่ยวข้องในด้านการเงิน การจัดเงินทุนหมุนเวียน ด้านการตลาด การจัดทำข้อมูลพื้นฐานของ

ท้องถิ่น และกระบวนการจัดทำแผนงานโครงการกิจกรรม โดยใช้ข้อมูลพื้นฐานของท้องถิ่น ประกอบการจัดทำ และเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามเป้าหมายสอดคล้องกับความต้องการของ ประชาชนในท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องดึงประชาชน กลุ่มหรือองค์กรประชาชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลร่วมกันหรือหาวิธีทำงานในรูปแบบประชาคม

ในการบริหารกิจการด้านพัฒนาสังคม องค์การบริหารส่วนตำบลควรเน้นการพัฒนาในด้านเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุและผู้พิการ ตลอดจนถึงสุขภาพอนามัยของประชาชน ในท้องถิ่นและการศึกษา ปัจจุบันหน่วยงานที่รับผิดชอบในเรื่องเหล่านี้ได้มีการโอนถ่ายงานให้กับ องค์การบริหารส่วนตำบลบางส่วนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโดยเฉพาะคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีวิสัยทัศน์กว้างไกล สำหรับ มหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ควรส่งเสริมให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนในเรื่ององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งจัดให้มีการฝึกงาน ในองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้เยาวชนเหล่านี้จะได้เป็นผู้นำในองค์การบริหารส่วนตำบลอัน เป็นกำลังสำคัญในอนาคต นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนควรณรงค์ให้ ความรู้เกี่ยวกับการพิจารณาคัดเลือกผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เข้ามาทำงานในองค์การบริหารส่วนตำบล

ในการบริหารกิจการด้านวัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะ กรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดทำแผนการอนุรักษ์และบำรุงรักษา ศิลป วัฒนธรรมโบราณสถาน โบราณวัตถุ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยขอความร่วมมือ กับศูนย์ศิลปวัฒนธรรมของสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งสำนักงานสิ่งแวดล้อม ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เพื่อให้ความช่วยเหลือในด้านวิชาการ

1.2.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทของคณะกรรมการ บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดสงขลา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านการรายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายเงิน ฉะนั้น ควรมีการประชาสัมพันธ์และพบปะประชาชนในพื้นที่ (อบต.สตงจร) เพื่อชี้แจงผลการ ปฏิบัติงานและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นระยะ ๆ นอกจากนี้ในด้านการใช้จ่ายเงิน คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรเสนอให้มีสำนักงานตรวจสอบองค์การบริหาร ส่วนตำบลระดับอำเภอ โดยมาจากทุกภาคส่วนในลักษณะพหุภาคี ที่มีอำนาจหน้าที่และบทบาทโดย มีกฎหมายรองรับ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการคอร์รัปชันและการติดตามประเมินผลงานอย่างใกล้ชิด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

2.2 ควรศึกษาความต้องการในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 ควรศึกษาบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลในการเสริมสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง

2.5 ควรศึกษาความสามารถในการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.6 ควรใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative) เพื่อศึกษาเจาะลึกปัญหาใดปัญหาหนึ่ง